

Participatie
Sinnefjild Leeuwarderstraatweg

Datum : 25 juli 2024
Auteur : Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie
Versie : 1.0
Status : definitief

0. Inleiding

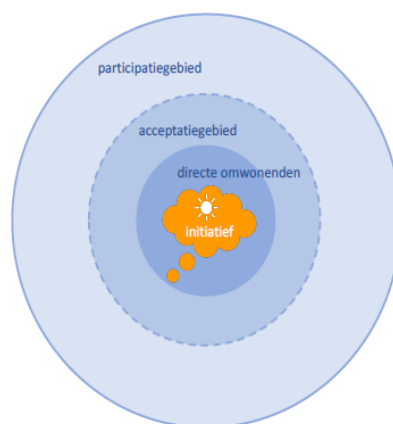
Sinnefjild Leeuwarderstraatweg betreft een lokaal maatschappelijk initiatief van de Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie in samenwerking met grondeigenaar Horizon Heerenveen. In een gebied van ca. 6,5 hectare aan de Leeuwarderstraatweg te Heerenveen (kadastraal bekend Tjalleberd K507, 539 en 540) is het voornemen een zonnepark met een oppervlakte van nagenoeg 5 hectare te realiseren welke landschappelijk wordt ingepast met groen, water en ecologische zones van in totaal ca. 2,5 hectare.

Middels het zonnepark geeft de Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie invulling aan nationale, regionale en gemeentelijke doelstellingen ten aanzien van hernieuwbare elektriciteitsproductie in lokaal eigendom. Het zonnepark zal tevens worden ingezet als waterbergingsgebied om bij te dragen aan klimaatadaptatie. En voorts ter versterking van de biodiversiteit in het gebied.

Dit participatieverslag beschrijft de participatie van de omgeving en belanghebbenden in het doorlopen participatieproces.

1. Procesparticipatie Sinnefjild Leeuwarderstraatweg

Voor het participatieproces is de voorgeschreven Sinnetafel methodiek gehanteerd. De Sinnetafel is een in Fryslân ontwikkelde werkwijze waarbij alle partijen die een belang hebben bij de ontwikkeling van een zonneveld, met elkaar om tafel gaan om het initiatief verder te brengen. De kracht van de Sinnetafel is dat alle stakeholders al vroeg in het planontwikkelingsproces kunnen participeren in een constructieve dialoog. Door middel van gezamenlijke afstemming tussen lokale kennis en vakinhoudelijke expertise wordt een kwalitatief goede maatschappelijke en ruimtelijke inpassing van het beoogde zonneveld gegarandeerd. Voor de Sinnetafel methodiek is een leidraad ontwikkeld. Na initieel startoverleg met de gemeente Heerenveen is de Sinnetafel voor Sinnefjild Leeuwarderstaatweg vanuit de specifieke locatie vervolgd met de inrichtingsfase.

Figuur 1: Betrekken van de Omgeving (bron: Leidraad Sinnetafels, 25 juli 2018).

- directe omwonenden: dit zijn de mensen die direct rondom het initiatief wonen (/ werken).
- acceptatiegebied: dit zijn de mensen, inclusief de directe omwonenden, die in een planologische procedure formeel bezwaar zouden kunnen maken (al snel een heel dorp of wijk).
- participatiegebied: dit zijn de mensen, inclusief de mensen in het acceptatiegebied, die (financieel) kunnen deelnemen in het zonneveld (dit kan een groter gebied zijn).

Voor Sinnefjild Leeuwarderstaatweg zijn in het gebied binnen de rode contour in figuur 2 naast de directe omwonenden en naastgelegen bedrijven, alle inwoners uitgenodigd voor de Sinnetafel bijeenkomsten. Daarnaast zijn tevens de volgende organisaties uitgenodigd deel te nemen in het proces:

- Plaatselijk Belang Haskerdijken-Nieuwebrug;
- Gemeente Heerenveen;
- Provincie Fryslan;
- Wetterskip Fryslan;
- Staatbosbeheer;
- BügelHajema (landschapsarchitect);
- Weusthuis en Partners (procesbegeleiding).

Figuur 2: genodigde bewoners/bedrijven (direct omwonenden, acceptatiegebied) voor de Sinnetafel bijeenkomsten en de persoonlijke gesprekken.

Eerste Sinnetafel bijeenkomst

De ruimtelijke procedure is in oktober 2023 gestart met de aankondiging van ons initiatief. In december hebben wij de uitnodiging voor de eerste Sinnetafel bijeenkomst aan inwoners en bedrijven verzonden. Tijdens de bijeenkomst in Dorpshuis It Deelshûs is door de gemeente Heerenveen de gemeentelijke duurzaamheidsopgave en het Beleidskader Zonneparken toegelicht. Door provincie Fryslân is het provinciaal beleid en de Verordening Romte toegelicht. De Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie heeft het initiatief / planvoornemen gepresenteerd. Er is aandacht besteed aan de locatie en besproken wat de mogelijkheden binnen het beleid zijn. In één groep(je) zijn verschillende mogelijke manieren van inpassen van het zonnenveld op de betreffende locatie en koppelkansen met andere opgaven verkend. Het verslag van deze bijeenkomst, welke is gefaciliteerd door bureau Weusthuis en Partners, is als bijlage (Verslag Sinnetafel bijeenkomst 20 december 2023) toegevoegd.

Persoonlijke gesprekken

Volgend op de eerste Sinnetafel bijeenkomst zijn in het begin van het jaar 2024 uitnodigingen verzonden voor persoonlijke gesprekken. In januari, februari en maart van dit jaar zijn gesprekken gevoerd met diverse directe omwonenden, naastgelegen bedrijven en Plaatselijk Belang. Deze gesprekken zijn in goede harmonie verlopen en van beide kanten positief ervaren. Daar waar de naburige bedrijven mogelijkheden zien tot samenwerking op het gebied van elektrificatie van de bedrijfsvoering, zien een aantal direct omwonenden ons initiatief als ongewenst. Belangrijke punten van kritiek betreffen de aantasting van het woongenot, met name het (beperken van) uitzicht vanuit de woonarken.

Tweede Sinnetafel bijeenkomst

In juni van dit jaar zijn schriftelijke vragen van direct omwonenden beantwoord, is aangegeven dat een landschapsarchitect van het bureau BügelHajema schetsontwerpen voor een aantal scenario's maakt en is een uitnodiging voor een tweede Sinnetafel bijeenkomst verzonden. Tijdens deze (inloop)bijeenkomst in Dorpshuis It Deelshûs is nadere informatie gegeven over de gemeentelijke ambitie, het plangebied en de ontwikkeling van het landschap, waterberging en ecologie, participatie en techniek. De landschapsarchitect heeft drie schetsscenario's met bijbehorende impressies gepresenteerd en toegelicht waarbij zoveel als mogelijk rekening is gehouden met de omgeving. De gepresenteerde informatie en de drie scenario's zijn als bijlage toegevoegd (Informatieposters Sinnetafel bijeenkomst 20 juni 2024).

Tijdens de bijeenkomst waren, naast een viertal medewerkers van de gemeente, een vertegenwoordiging van Plaatselijk Belang en ongeveer 15 (directe) omwonenden aanwezig. Naast een aantal aanwezigen van de woonarken die hebben aangegeven pertinent tegen een zonnepark te zijn, heeft de bijeenkomst waardevolle resultaten opgeleverd. Zowel vanuit de gemeente als vanuit (directe) omwonenden zijn een aantal suggesties gedaan ten aanzien van de schetsscenario's en impressies. De opmerkingen en suggesties hadden betrekking op verlies van uitzicht vanuit de woonarken, de hoogte van de zonnetafels, de elementen van de landschappelijke inpassing, mogelijke verstoring van de ecologie in het plangebied en mogelijke congestie op het lokale stroomnet. Afgesproken is om het scenario 3 als uitgangspunt te nemen en de opmerkingen te verwerken tot scenario 4.

In scenario 4 zijn de bestaande sloten rondom het plangebied, met uitzondering van de sloot aan de oostzijde, verbreed tot minimaal 5 meter. Aanvullend op de brede sloten wordt het zonnepark ingepast met een natte ecologische zone langs de Leeuwarderstraatweg. De breedte hiervan is 10 meter (aanvullend op de sloot). Tussen de natte ecologische zone en het zonnepark ligt een onderhoudsstrook van 5 meter. De onderhoudsstrook wordt vormgegeven met een verhoogd dijkje ten behoeve van de waterberging. De hellingen van de oevers in de natte ecologische zone zullen variëren zodat kansen worden geboden voor diverse soorten beplantingen. Op zeer flauwe oevers en in plasdraszones zal veel rietvorming mogelijk zijn. Op plekken met steilere oevers wordt ruimte geboden voor inheemse struiken en bomen (o.a. grauwe wilg, els, krent, lijsterbes, vuilboom en vogelkers). Op deze manier ontstaat een gevarieerd beeld en een gevarieerd leefgebied. Ter hoogte van de woonarken worden ook groenblijvende struiken (hulst, wilde liguster) toegepast om de zonnepanelen zoveel als mogelijk aan het directe zicht te onttrekken. Langs de zuidrand van het plangebied wordt een wandelverbinding aangelegd met het bos van Staatsbosbeheer. De wandelstrook wordt van het zonnepark gescheiden met een brede sloot met natuurvriendelijke oevers en heeft hierdoor het karakter van een dijkje tussen water.

De zonnepanelen staan in een rechthoekige opstelling, passend bij de verkavelingsstructuur. De zonnepanelen staan zuidgeoriënteerd en staan dus evenwijdig aan de korte zijde van het plangebied. De opstelling van de panelen heeft een maximale hoogte van 2,4 meter ten opzichte van het maaiveld. Ter plaatse van de woonarken, de zuidrand van het plangebied, wordt de opstelling van de panelen 0,60 tot 0,65 meter lager. De panelen liggen daar gelijk met de bovenzijde van de weg. Vanuit de woonarken zal hierdoor over de panelen heen gekeken kunnen worden naar het bos van Staatsbosbeheer. Tussen de panelen wordt minimaal 2,0 meter vrijgehouden ten behoeve van de kwaliteit van de bodem.

Dit scenario 4 is in juni verzonden aan gemeente Heerenveen en directe omwonenden. De directe omwonenden hebben ten tijde van het schrijven van dit participatieverslag nog niet gereageerd op dit scenario. Vooruitlopend op de openstellingstermijn van de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) van 10 september tot 10 oktober 2024 is eind juli de aanvraag voor de omgevingsvergunning bij de gemeente Heerenveen ingediend.

Chronologische weergave van het proces

April 2023

- indiening principeverzoek bij gemeente Heerenveen ter behandeling intaketafel

September 2023

- startoverleg/vooroverleg met gemeente Heerenveen

Oktober 2023

- informeren omgeving over voornemen een zonneweide te realiseren aan de Leeuwarderstraatweg en aankondiging Sinnetafel bijeenkomst
- college besluit onder voorwaarden medewerking te verlenen aan ons initiatief

November 2023

- tekenen 'Afsprakenbrief Fase 1' gemeente Heerenveen
- ontvangen en beantwoorden vragen omwonenden

December 2023

- uitnodiging eerste Sinnetafel bijeenkomst
- Sinnetafel bijeenkomst in dorpshuis It Deelshûs Haskerdijken d.d. 20 december 2023

Januari 2024

- uitnodiging persoonlijke gesprekken

Februari 2024

- diverse persoonlijke gesprekken met directe omwonenden / bedrijven
- overleg met Plaatselijk Belang Haskerdijken-Nieuwebrug

Maart 2024

- diverse persoonlijke gesprekken met directe omwonenden / bedrijven
- uitnodiging omgeving en Plaatselijk Belang voor interactieve schetssessie met landschapsarchitect

Mei 2024

- interactieve schetssessie met gemeente Heerenveen en Wetterskip Fryslân (directe omwonenden wensten niet mee te schetsen)

Juni 2024

- schriftelijke beantwoording vragen omwonenden
- uitnodiging tweede Sinnetafel bijeenkomst
- Sinnetafel bijeenkomst in dorpshuis It Deelshûs Haskerdijken d.d. 20 juni 2024

Juli 2024

- aanpassingen in het ontwerp op basis van de feedback van aanwezige omwonenden en ambtenaren
- scenario 4 verzonden aan Gemeente Heerenveen en directe omwonenden.

2. Projectparticipatie Sinnefjild Leeuwarderstraatweg

Naast de procesparticipatie, zoals hiervoor beschreven, is het nadrukkelijk de bedoeling om projectparticipatie vorm en inhoud te geven waarbij de omgeving profiteert van de realisatie en exploitatie van het zonnepark. Projectparticipatie kan op diverse wijzen vorm worden gegeven. Voor de projectparticipatie in Sinnefjild Leeuwarderstraatweg is op hoofdlijnen aangegeven langs welke pijlers de projectparticipatie vorm en inhoud zal worden gegeven en waar het project aan bijdraagt. Een en ander in lijn met het gemeentelijk Beleidskader Zonneparken 2022.

2.1 Lokaal Eigendom

In zowel het nationaal Klimaatakkoord als in provinciaal en gemeentelijk beleid is opgenomen dat er wordt gestreefd naar minimaal 50% eigendom van de lokale omgeving in de productie van hernieuwbare energie op land. De lokale omgeving dient naast de lasten van grootschalige hernieuwbare opwek van zon en wind op land ook te participeren in de lusten en het zeggenschap. De Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie heeft voor de ontwikkeling, realisatie en exploitatie van het zonnepark Sinnefjild Leeuwarderstraatweg B.V. opgericht waarvan zij (naast de grondeigenaar Horizon Heerenveen) 50% aandeelhouder is.

De Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie staat open voor toetreding van alle energiecoöperaties binnen de gemeente Heerenveen welke de volgende statutaire doelstellingen onderschrijven:

- het verschaffen van voordelen via haar leden op milieu-, economisch- en sociaalmaatschappelijk gebied aan alle bewoners binnen de Gemeente Heerenveen, niet zijnde het realiseren van winst;
- het reduceren van energieverbruik en koolstofdioxide (CO₂) emissies in de Gemeente Heerenveen;
- het produceren, distribueren, leveren, aggregeren, delen, verbruiken, opslaan en verkopen van hernieuwbare energie in de Gemeente Heerenveen;
- het verrichten van energie-efficiëntiediensten, oplaaddiensten voor elektrische voertuigen en andere energiediensten in de Gemeente Heerenveen;
- het uitvoeren van dan wel deelnemen in onderzoeksprojecten op het gebied van hernieuwbare energie;
- het uitoefenen van een bedrijf ter realisatie van bovenstaande.

Rendementen uit Sinnefjild Leeuwarderstraatweg B.V. aan de Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie worden aangewend voor de bovengenoemde statutaire doelstellingen.

De Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie nodigt Plaatselijk Belang Haskerdijken-Nieuwebrug uit om een eigen energiecoöperatie op te richten om de lokale energietransitie in het dorp/de streek te stimuleren. Door lid te worden van de Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie kan zij bijdragen aan de realisatie van grotere energieprojecten in de gemeente en deelnemen in de opbrengsten uit de exploitatie van deze projecten.

2.2 Landschap, Ecologie en Biodiversiteit

De Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie vindt het belangrijk dat zonneparken niet alleen bijdragen aan een duurzaam energiesysteem, maar ook goed ruimtelijk en ecologisch worden ingepast in de omgeving. Daarom is tijd en aandacht besteed aan overleg met betrokkenen en deskundigen over het ontwerp en de inpassing van het zonnepark. Door het ontwerp, de inrichting (onder andere als waterbergingsgebied) en de voorgenomen beheermethode op het park wordt de biodiversiteit gestimuleerd en ontstaat in de toekomst een hoogwaardig natuurinclusief zonnepark.

2.3 Financiële Deelneming

De Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie vindt het van belang dat inwoners en bedrijven/organisaties binnen de gemeente Heerenveen financieel kunnen deelnemen in het zonnepark. Daarvoor zal worden onderzocht of er belangstelling is voor de uitgifte van obligaties door Sinnefjild Leeuwarderstraatweg. De obligaties zullen een marktconforme looptijd en rente-uitkering kennen. Daarbij is het voornemen om de uitgifte van obligaties te faseren naar afstand tot het zonnepark.

2.4 Energiefonds Heerenveen

Naast het aanwenden van rendementen voor de statutaire doelstelling van de Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie en de mogelijke financiële participatie door inwoners en bedrijven/organisaties binnen de Gemeente Heerenveen, draagt Sinnefjild Leeuwarderstraatweg jaarlijks een bedrag af aan het gemeentelijk Energiefonds, in lijn met de landelijke gedragscode Zon op Land. Daarmee ondersteunt de Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie de doelstelling van het gemeentelijk Energiefonds, zijnde:

- het creëren van bewustwording, betrokkenheid en eigen initiatief in de lokale maatschappij;
- het realiseren van energiebesparing en lokale opwek van duurzame energie door het stimuleren van initiatieven in wijken en dorpen.

2.5 Energie voor de Omgeving

De Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie spant zich ervoor in om levering van energie vanuit het zonnepark aan burgers en bedrijven in de omgeving mogelijk te maken. Daarbij denken wij ook nadrukkelijk aan de maatschappelijke voorzieningen zoals dorpshuis It Deelshûs.

2.6 Onderzoek

De Samenwerkende Heerenveense Energie Coöperatie wil Sinnefjild Leeuwarderstraatweg beschikbaar stellen voor (vervolg)onderzoek naar de impact van verschillende beheermethodes op de bodem en de ecologie binnen het zonnepark. Door het uitvoeren van monitoring wordt het mogelijk om onafhankelijk te toetsen of de inrichting en het beheer van een zonnepark daadwerkelijk de biodiversiteit verbetert.

2.7 Educatie

Met de lokale onderwijsinstellingen zal de samenwerking worden gezocht ten aanzien van het bijdragen aan het curriculum en educatieve programma's op het gebied van duurzame energie. Hierbij wordt onder andere gedacht aan lesmateriaal, mogelijkheden voor bezoeken aan het zonnepark en het bieden van een hands-on ervaring aan de leerlingen/studenten. Daarnaast zullen informatiesessies en workshops voor de gemeenschap worden georganiseerd om hen bewust te maken van de voordelen van zonne-energie en de werking van het zonnepark. Experts geven daarbij uitleg over o.a. de technologie, de milieu-impact en de economische voordelen. Ook zullen rondleidingen plaatvinden en open dagen worden georganiseerd waarop inwoners van de gemeente het zonnepark kunnen bezoeken.